

Okruhy tém na prijímacie pohovory zo slovenského jazyka a literatúry pre školský rok 2021/2022

Písomná skúška zo **slovenského jazyka a literatúry** je zostavená podľa vzdelávacích štandardov štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy (ISCED 2).

Obsah testu zo SJL pozostáva z:

- doplnovacieho textu (zhrnutie pravopisných javov – napr. dopĺňovanie i, í, y, ý, predložiek s, so, z, zo, prípon -ou, -ov...),
- úlohy zamerané na zvukovú rovinu jazyka (spodobovanie, rytmický zákon, ...), slovnú zásobu (homonymá, antonymá, synonymá, frazeologizmy, slang, ...)
- úlohy zamerané na tvorenie slov, tvarovú rovinu jazyka (určovanie slovných druhov a gramatických kategórií),
- úlohy zamerané na vetnú skladbu (druhy viet a určovanie vetných členov),
- úlohy zo slohu (jazykové štýly, slohové postupy a slohové útvary)
- úlohy zamerané na základné literárne pojmy (určovanie literárnych druhov a žánrov, vyhľadávanie umeleckých prostriedkov v texte),
- úlohy zamerané na čítanie s porozumením.

Odporúčame žiakom, aby si pozreli úlohy zamerané na:

1. Pravopis predpony vy-, písanie i/y po tvrdých, mäkkých a obojakých spoluhláskach, napr. v-robiť, r-ba, ded-nský.
2. Pravopis predložiek so/zo, s/z, napr. so sestrou, zo školy, s mamou, z jablone.
3. Frazeologizmy a ich význam, napr. ťahať medové motúziky popod nos – sľubovať a nemieniť splniť.
4. Určovanie slovných druhov, napr. sestra – podstatné meno, upratuje – sloveso, vysoká – prídavné meno, päť – číslovka atď.
5. Gramatické kategórie podstatných a prídavných mien, napr. (s) kvetom – podstatné meno, mužský rod, singulár, inštrumentál, vzor dub.
6. Číslovky a ich druhy, napr. desať – základná číslovka, dvakrát – násobná...
7. Príslovky a ich druh, napr. včera – príslovka času.
8. Gramatické kategórie sloves, napr. vysávajú – sloveso, 3.osoba, plurál, prítomný čas, oznamovací spôsob, činný rod, nedokonavý vid.
9. Určovanie vetných členov, napr. Les zaplavila ostrá vôňa kvetov. - predmet, prísudok, zhodný prívlastok, podmet, prívlastok nezhodný.
10. Štúrovci a ich prínos pre literatúru a kodifikáciu jazyka
napr. 1843 – Hurban, Hodža, Štúr na fare v Hlbokom uzákonomi spisovnú slovenčinu.
11. Určovanie slohového postupu a jazykového štýlu v konkrétnej ukážke.

12. Uviesť vlastný príklad na synonymá, antonymá, homonymá, resp. doplniť dvojicu k už existujúcemu slovu.

13. Určovanie literárneho druhu a žánru v ukážke.

14. Rozlišovanie a pomenovanie základných umeleckých prostriedkov.

Vzorový test – ukážky niektorých druhov otázok:

1. V ktorej z možností je nesprávne vysvetlené ustálené slovné spojenie?

- a) tára dve na tri - hovorí nepremyslene
- b) má podrezaný jazyk - je po operácii
- c) robí z komára somára - zveľičuje
- d) rozpráva do vetra - rozpráva nezodpovedne

2. V ktorej možnosti je prídavné meno vystupňované nesprávne?

- a) plný – plnší – najplnší
- b) krásny – peknejší – najpeknejší
- c) dobrý – lepší – najlepší
- d) vysoký – vyšší – najvyšší

3. Dvojice slov - nahnevaný – nazlostený, chvieť sa – triasť sa - sú:

- a) synonymá
- b) homonymá
- c) antonymá
- d) frazeologizmy

4. Starý otec číta **noviny**. Zvýraznené slovo je:

- a) podmet
- b) príslovkové určenie
- c) predmet
- d) prívlastok

5. Určte jazykový štýl v danej ukážke:

Včera sme mali doma riadny frmol. Foter mal problém s očami. Doktor mu predpísal nové škulky. Segra už týždeň naháňa nové topky, lebo vlašajšie sa jej už rozpadli. Mamu skoro porazilo a nechcela jej dať veľa prachov, lebo segra nevie šetriť.

6. Utvorte príslovku od prídavného mena dobrý:

7. Pomenujte rým: abab

8. Doplníte v texte chýbajúce písmená:

Jaz_ kom seká ten, kto neunesie meč. Tvoje m_ šlien_ sú nieked_ zvláštne. Včera bola búrka a bl_ skalo sa. Sestr_ na kamarátka je veľmi milá. Otco_ kolega je veľm_ v_ sok_. Na jar všade kv_ tnú voňavé kvet_.